

Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanni

Huolimattomuus tuomiolauselman laatimisessa

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota Pohjanmaan käräjäoikeuden 17.2.2025 asiassa dnro R 764/2024/1099 antamaan tuomioon nro 1026 1539. Tuomion perustelujen mukaan vastaaja oli ollut vailla vapauttaan niissä kerrotut ajankohdat, mutta vastaajaa koskevalla tuomiolauselmalta vapaudenmenetysaikoja ei ilmennyt.

SELVITYS

Asiassa puheenjohtajana toiminut käräjätuomari on antanut häneltä pyytämäni selvityksen, joka on toimitettu oikeuskanslerinvirastoon 8.10.2025.

Käräjätuomari on selvityksessään kertonut, että tuomion kirjoittamisvaiheessa kaksi asiaa yhdistettiin Aipa-järjestelmässä siten, että alun perin Ritu-järjestelmässä ollut asia yhdistettiin manuaalisesti Aipa-järjestelmässä olevaan asiaan, minkä jälkeen syytekohtat järjestettiin kronologiseen järjestykseen. Kerrottu menettely aiheutti työtä varsinkin sihteerille, koska se edellytti sitä, että sihteri manuaalisesti lisäsi osapuolet, syytekohtat ja vaatimukset. Teknisten ongelmien takia tuomio jouduttiin luonnosvaiheessa poistamaan ja lisäämään uudestaan, mikä tuotti

lisää aikatauluongelmia. Käräjätuomari on kertonut tarkastaneensa tuomioluonnoksen useaan otteeseen yrittäen varmistaa, että kaikki oli oikein merkitty.

Tuomion perusteluista ilmenevällä tavalla käräjätuomarin tarkoituksena on ollut, että vapaudenmenetysaika otetaan huomioon rikoslain 6 luvun 13 §:n edellyttämällä tavalla, mutta edellä kerrotuista syistä vapaudenmenetysaika oli jäänyt puuttumaan tuomiolauselmalta, mitä hän ei ollut huomannut tuomion allekirjoittamisen yhteydessä. Käräjätuomari on todennut, että vastaajalle ei ole aiheutunut virheestä haittaa, koska heti asian tultua ilmi (olettamani mukaan asiasta lähettämästäni selvityspyynnöstä, joka toimitettiin oikeuskanslerinvirastosta tiedoksi myös Vaasan hovioikeudelle, jossa käräjäoikeuden tuomiota koskeva valitus oli vireillä) hovioikeuden kanssa oli sovittu, että vapaudenmenetysaika korjataan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 a §:n mukaisesti. Käräjätuomari on pahoitellut tapahtunutta ja todennut yrittävänsä jatkossa olla huoleellisempi.

Vaasan hovioikeudesta on hankittu nähtäväksi sen asiassa 24.11.2025 antama tuomio (R 19/2025/464). Sen liitteenä olevasta käräjäoikeuden tuomiosta ilmenee, että sen tuomiolauselmaan on 6.10.2025 lisätty puuttuneet vapaudenmenetysajat.

RATKAISU

Rikoslain 6 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on vähennettävä rangaistuksesta vapaudenmenetystä vastaava aika tai katsottava vapaudenmenetys rangaistuksen täydeksi suoritukseksi, jos määräaikainen vankeusrangaistus tuomitaan teosta, jonka johdosta rikoksen tehnyt on ollut vapautensa menettäneenä yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuorokauden. Sääntöksen mukaan vapaudenmenetyksen alkamis- ja päättymispäivät on merkittävä tuomioon.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Tuomitessaan vastaajan ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomari käyttää merkittävää henkilöön kohdistuvaa julkista valtaa. Oikeusturvasyistä tuomarilta voidaan tilanteessa edellyttää erityistä huolellisuutta. Tuomiolauselmaan kirjattujen tietojen oikeellisuus on tärkeää ennen kaikkea täytäntöönpanoviranomaiselle. Pahimmillaan tuomiolauselman virheellisyydestä saattaa aiheutua vastaajalle aiheeton vapaudenmenetys.

Käräjätuomari on asiassa menetellyt tuomiota laatiessaan huolimattomasti, kun vastaajan vapaudenmenetysaikoja ei ollut merkitty tuomiolauselmalta. Asiassa virheestä ei ole käytettävissä olevan selvityksen perusteella kuitenkaan aiheutunut haitallisia täytäntöönpanoseuraamuksia ja tuomiolauselmaa on sittemmin korjattu.

Kiinnitän kärjätuomarin huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen tuomiolauselman laatimisessa ja tarkastamisessa.

Pyydän Teitä saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Juho Lehtimäki